

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Mária-fő-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hónap . . . 1 ft 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyyszög centiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilvántartási czikkok garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Egy kosár körte.

Budapesten egyik előkelő étteremben láttam minap egy kosár körtét. A megszokott boszúság el nem titkolt érzetével kérdezősködtem a gyümölcs termőhelye felől — meg lévén győződve, hogy Franciaország valamelyik vidékéről érkezett.

Csalódásom igen kellemes volt. A gyümölcs, miként a kosárba elhelyezett cédula is mutatta, Somogy megye egyik főúri kertészetéből került a fővárosba.

Válogatottabb, szebb gyümölcsöt sohasem láttam. Külön-külön minden darab kiállaná a kiállítási verseny tűzpróbáját. Színe, alakja, épsége kifogástalan egyszere.

A csomagolás is mintaszerű. Nyoma sincs az ütődésnek ezen a kényes és puha gyümölcsön.

Rendkívüli óvatossággal kellett történni a szedésnek is, mert a külső héjon még rajta van az a különös és bájos harmatszerű homály, melyet a friss gyümölcs patinájának szeretnek nevezni, ha ez a szó nem a mohosulást, tehát az üdéségnek éppen az ellenkezőjét jelentené.

Abban a csunya körforgásban, mely a magyar gazdasági életet jellemzi, szemem és elmém szívesen akad meg ilyen csekélységnek látszó tüneten, mint ez a kosár körte. Alig volt benne tíz darab s vendéglői értéke sem képviselt többet 5—6 forintnál. A termelő bevételei között pedig legfeljebb 2 ft összeggel szerepel. Ez tehát csekélység.

Azonnal fontossá válik azonban, ha meggondoljuk, hogy ezek a remek példányok hazánk földjében termettek.

Ne feledjük el, hogy kontinensünk egyetlen éghajlata és talaja sem képes olyan zamatos almát, körtét, szilvát, cseresznyét, barackot, szőlőt, dinnyét előállítani, mint Magyarország. Mégis nagymennyiségű küldemények érkeznek hazánkba a külföldről. Fogyasztjuk a másét hatra-vakra; a magunkét pedig nem tudjuk kellőleg értékesíteni.

Miért?

Azért, mert lépten-nyomon visszafelé a teremtés jóságával.

Elültetjük az oltványt, vagy beoltjuk a vad csemetét s aztán istenhírével, teremjen a mikor lehet és a mennyit tud. Nem a dicséretes kivételekről beszélnek, hanem nagy általánosságban.

A fát nem kultiváljuk. Tővét nem kapáljuk, gyökerét nem trágyázzuk, ágait módszeresen nem nyessük.

Még kevésbé kultiváljuk a gyümölcsöt. Nem választjuk ki az érése érdekében egyedeket, nem szedjük fel és nem semmisítjük meg a ferges hulladékok. Minden fa alja pödrő-kultúra, miként a bécsi kórház, hogy pestis-kultúra lett.

Eszünkbe sem jut, hogy az ágak és lombok szakszerű irányításával a szegény gyümölcs számára nap sugaráról, levegőről és esőről gondoskodjunk. A felesleges ivadékok, mely a többiek teljes kifejlődésével, az életnedv elvonásával, évről-évre akadályozza, nem távolítjuk el. A mennyiségnek örülünk, a minőségre súlyt nem fektetünk.

Igy aztán van jóízű, de nincs piacoz gyümölcsünk.

Pondrónk azonban milliósámmra van. Ha a kései fagy elpusztítja — jó. Ha a szárazság megdézsmálja — az is jó. Ha a téli zord idők, ólomosok, szélvizek, segítségünkre jönnek — ez a legjobb. De magunk nem vesszük fel a küzdelmet a kertészet ezen állhatatos ellenségeivel.

Száz gazda közül csak egy akad, a ki tavasszal hernyózásra gondol. De száz gazda közül egy sem akad, a ki pusztítaná ezt az ellenséget az egész nyár folyamán, a ferges gyümölcs gondos eltakarítása által.

Fölötté rossz lábon állunk a szedés, betakarítás, elhelyezés és csoma-

golás kérdésével is. Kivált nagyobb kiterjedésű gyümölcsösökben valóságos nomád állapotok uralkodnak.

A természet igen sok helyen lerázák a fáról. Szándékos megrongálása ez az isten áldásának. De a hol szedik, ott is zsákokba, faedényekbe rakják, és töltögetik ide-oda, hogy minél jobban összepotyolódjék a gyümölcs. Az ászkokon egymásra teszik, hőmérséki viszonyokra nem ügyelnek, a rothadó anyagot ritkán távolítják el. Ekként a leszedett gyümölcsnek fele része sem kerül piacra.

Ilyen brutális módon végzik a csomagolást is. A kereskedő alig használhatja az áru husz százalékát. E miatt megdrágál a portéka s a drágaság miatt nincs aztán kellő fogyasztás.

A gyümölcs hazánkra nézve a gazdaság biztos és könnyű kuforrása lehetne. Európa kétharmad részét mi láthatnók el szép és zamatos gyümölcseivel. Az államok nem védekeznek az ellen magas vámokkal. Olasz-, Görög- és Spanyolország igen sok milliót szed be narancsból. De mi a narancs egy jó dinnyéhez, vagy körtéhez képest?

Aggódva kérdi némely félénk gazda, hogy mi lesz a buzánkkal, ha elveszítjük az osztrák piacot. Nem terjeszkedem ki ezen aggodalom alaptalan voltára. Annyit azonban biztosra veszek, hogy Magyarország, ha felkarolná a gyümölcstermelést, ha okszerűen üznél, ha vidékenként kiválasztaná a helyi viszonyoknak megfelelő fajtákat, ha a kisgazdák tanyáján akkora terjedelmű gyümölcsösök volnának gondos kezelés alatt, a mennyit a házépít munkája megbir, akkor az ország bevétele a gyümölcsből sokszorosán felülmulna azt az összeget, a mit ma a buzából bevesz.

Szerencsés talaj és egyálviszonyainknál fogva, ezen a téren minden képzelhető versenyen felül állana Magyarország.

Bartha Miklós.

Politikai hírek.

A választások érdekében Maros-Tordavármegye is nyilatkozott. Az egyhangúlag elfogadott indítványt Kemény Kálmán báró tette meg. Az indítvány a következőképpen hangzik: „Tekintettel arra, hogy az országgyűlés a kuriai bíráskodásról alkotott törvény által gondoskodott arról, hogy a képviselőház a nemzet akaratának hű képviselője legyen, ezen elv érvényre jutása érdekében a közgyűlés azon óhajának ad kifejezést, hogy a választók csupán oly egyéneknek adjanak megbízást, kik vagy a törvényhatósági életben, vagy az országos közügyek terén érdemeket szereztek, magukat megismertették és a megbízásra méltóknak bizonyultak. Ezen határozat a testvér-törvényhatóságokkal közöltetik, felkérvén őket, hogy hasonló irányban hasonló lépéseket tegyenek.”

A katolikus kongrua. Az országos katolikus kongrua-bizottság albizottságai, melyeknek az a feladata, hogy az alsó papság jövedelmi bevételeit másodfokúlag felülbírálják, lassankint befejezik működésüket. Az albizottság, melynek elnöke Ivánkovits János rosnai püspök és alelnöke Széll Ignác államtitár, már befejezte referációjának egy részét és ma délután ülést tart. Ezen az ülésen Széll Ignác államtitár bemutatja a fehérvári egyházmegye 92 plébániájának és a munkási egyházmegye 20 plébániájának jövedelmi összeírása eredményéről szóló jelentését. A bizottság, melynek alelnöke Horváth Nándor, holnap tart ülést. Ezen bizottságokban tudvalevőleg a több, mint négyezeröttszáz katolikus plébánia jövedelmi bevételeit egyenként veszik tárgyalás alá. Ez pedig sok munkával és fáradsággal jár. A tagok ügybuzgóságát tanúsítja, hogy a munka egy részével már elkészültek néhány hónap alatt. Ha az összes plébániai jövedelmeinek kiegészítéséhez szükséges összegek meglesznek állapítva, a püspöki kar fog gondoskodni a kongrua kiegészítésére szolgáló alap előteremtéséről. A katolikus lelkészek tehát nem az állampénztárból nyerneket fizettségjuttatást, mint a többi felekezeti lelkészek. De addig is, míg ezzel a nagy rendezési munkával elkészülnek, a kat. lelkészek is igénybe vehetik az állami segínyt.

A választók fuvardija.

Szatmárvármegye állandó választmányának javaslatára a vármegye közgyűlése a választók fuvardijáról elkészítette a szabályrendeletet. A távolságokat négy zónaszerint beosztva, a fuvardijakat a következőleg javasolta megállapítani: 7 kilométeren belül 3 ft, 14 klm. 4 ft, 20 kilométeren felül 8 ft. Ezzel szemben dr. Schönplugg Richárd azt az indítványt tette, hogy miután ezen fuvardijakat tulajdonosnak találja, kilométerenkint 10 krajczárjával állapítsák meg akként, hogy a minimum 2 ft, a maximum 5 ft legyen. Élénk vita fejlődött ki e kérdés körül. Nagy László alispán azért pártolta az állandó választmány javaslatát, nehogy olyan szabályrendeletet alkossanak a vármegye, hogy a jelölt a csekély fuvardijak mellett képtelen legyen a választókat behozatni s esetleg a szabályrendelet kijátszására kényszerüljön. Dr. Szabó Antal, Kende Zsigmond és Böszörményi Sándor azt vitatták, hogy a választások tisztasága, a választók önértékének emelése azt követeli, hogy a fuvardijak ne üzletszerű szempontból állapíttassanak meg. A közgyűlés végül a következő öt zónát állapította meg: 7 kilométerig 2 ft, 14 kilométerig 3 ft, 20 kilométerig 4 ft, 28 kilométerig 5 ft, 28 kilométeren felül 6 ft-ban állapította meg a fuvardijakat, oda és vissza 3 embert számítva egy fuvarra.

Az Osztrák-Magyar Bank magyar részvényesei.

Az Osztrák-Magyar Bank most küldte szét a szeptember 19-én megtartott rendkívüli közgyűlés jegyzőkönyvét.

Ebből a jegyzőkönyvből azt látjuk, hogy a közgyűlés alkalmából mindössze 25 magyar részvényes tett le részvényeket, de még e 25 magyar részvényes közül is tizen egyszerűen nem törődtek tovább a dologgal, haton képviseltették magukat más részvényessel s csupán kilencen voltak tényleg jelen a közgyűlésen.

A megjelent részvényesek a következők: Andriányi Gyula, Deutsch Sándor, Gold Zsigmond, Jármai Gyula, Lányai Leó, Mechwart András, Pfeiffer Mátyás, Ullmann Lajos és ifjabb báró Wodianer Albert.

A többi magyar részvényesek ezek: Besztercebányai Takarékpénztár, Esztergomi Takarékpénztár, budai Goldberger Ödön, Juhasz Albert, Kollerich Pál, Lévy Henrik, Magyar Országos Központi Takarékpénztár, Miskolci Hitelintézet, Nyiregyházi Takarékpénztár, Pesti Hazai Első Takarékpénztár és Ullmann Adolf. Több nincs.

A magyar részvényeseknek ez az eleynesző csekély száma jellemző tanúsága annak, hogy a hazai pénzintézetek és tőkepiénzesek milyen kevésbé érdeklődnek az Osztrák Magyar Bank iránt, ami pedig, hogy nagy hiba, az nyilvánvaló.

Az országnak fontos érdeke, hogy a közös jegybank részvényeiből megfelelően hány hányadrész van Magyarországon elhelyezve, s a hazai pénzintézetek épp úgy, mint az alapítványi és egyéb magántőkéik igen könnyen tehetnék, hogy egyenként bizonyos számú Osztrák Magyar Bank-részvényt vásárolnának s állandóan megtartanának, közgyűlések és más hasonló alkalmak idején pedig e részvények alapján részvényesi jogukat tényleg érvényesítenék is.

Ez annál is inkább szükséges, mert a mai állapot mellett a magyar érdekek védelme a jegybanknál tisztán a magyar kormányra hárul; míg a hazai pénzügyi körök ebben az első sorban őket illető ügyben teljes indolenciát mutatnak.

Pedig érdekük is, kötelességük is volna valamivel több életrevalóságot tanusítani.

A Reichsráthból.

Oda át a Reichsráthban újra ismétlődnek azok a botrányok, a melyek miatt a tavalyi bekelettel zárt az osztrák parlamentet. A tegnapi ülés napirendjére a kvótadeputáció megválasztása és még néhány választásos kívül a Clary gróf multikori kormány-nyilatkozata feletti vita volt kitűzve. Az ülés megnyitása előtt majdnem az összes pártok konferenciát tartottak, hogy a vitában elfoglalandó álláspontjukra nézve megállapodásra jussanak. **Eddig szántizhat szónok jelentkezőt szólásra** a vitához, de a kormány még mindig reménykedik abban, hogy a vita gyorsan befejeződik.

Az ülés nagy botrányval és az igazságügyi miniszter menekülésével végződött. Az ülés elején elnök bejelentette, hogy a segélybizottság 36 és a kvótabizottság 10 tagja az ülés végén fog megválasztatni.

A beérkezett irományok között van Clary kormányelnöknek egy átirata, a **melyben a delegáció megválasztását kéri.**

Több felszólalás után a kvótabizottság tagjainak megválasztása teljesen rendben folyik le. Megválasztották a tavalyi bizottsági tagokat; csupán Steinwende helyett, a ki kilépett a német néppártból, választották meg dr. Pradet.

A választás eredményét holnap fogják kihirdetni.

Az ülés vége felé olyan botrányos jelenetek játszódtak le, melyekhez hasonló az obstrukció legizgalmasabb idejében is kevés volt.

Pacac és társai interpellációt intéznek Kindinger igazságügyi miniszterhez az általa a nyelvrendeletek visszavonásával egyidejűleg a cseh és morva bíróságokhoz intézett rendeletekre vonatkozólag, a melyek szerint Cseh- és Morvaországban ismét a régi állapot állván helyre, a hivatalos nyelv ismét a német legyen.

Az ifjú csehek az interpellációnak minden egyes mondatát fülsiketítő zajjal kísérték. Ifj. Brznovszky, a ki az utolsó sarkokban ült, lassankint utat tör magának egészen az igazságügyi miniszterig.

Ott felkapja a miniszter asztalán fekvő iratokat és eldobja a képviselők közé. Erre az ifjú cseh képviselők papírgolyókkal bombáznak a minisztert, a ki rémülten fölugrik helyéről, a teremnek baldali részébe fut és ott egy oldalajtón át elmenekül.

A csehek a németeket, ezek ismét a cseheket szidalmazták. Minden pillanathban átföl lehet tartani, hogy **verekedésre kerül a dolog.**

Fusch elnök óriási zavarban berekeszti az ülést azzal, hogy a legközelebbi ülésre **írásban** fogja a képviselőket meghívni.

Az ülés berekesztése után szenvedélyesen vitafozók csapatok maradnak a Házban. A terem lassan és féktelen lármá közt ürül ki.

Sajtó per.

Kolozsvár, okt. 24.

Délutáni tárgyalás.

Tegnap d. u. 3 órakor folytatta az esküdtsek a sajtóügyi végtárgyalást. A tárgyalás a tanúk kihallgatásával folytatott.

Dr. Tutsek Sándor felemlíti, hogy az incriminált cikkekben az említett, hogy iratok, okmányok sikkasztattak el, kéri erre nézve Orbai Lajos tanut kihallgatni.

Orbai Lajos tanut a kir. törvényszék megesketi.

Tanu 50 éves, ref. vallásu.

Elnök: Fordult-e olyan eset elő, hogy valamely okmány a számadások mellől elveszett?

Tanu elmondja, hogy az okmányok egyrésze irónnal volt írva, de a mit beterjesztettek, azok közül nem veszett el.

Elnök: Fordult-e az az eset elő, hogy olyan okmányok hiányoztak volna, a melyek korábban megvoltak?

Tanu: Az erdőben átvett fákról okmányok helyett a könyvbe bejegyzések voltak. Különböző okmányolva voltak a számadási tételek.

Deák Albert védő: Tud-e valamit tanu ur arról a kék könyvről, a mibe Kasza inspektor professzor a számadásokat vezette be?

Ő tud arról, hogy volt egy könyv, a melybe Kasza inspektor a bevételeket és kiadásokat vezette.

Bernát Albert dr. esküdt: Volt-e arról szó, hogy Szabó Ferencz hibájából tüntek el egyes irások?

Nem volt szó arról.

Issekutz kérdi, hogy okmányok elsikkasztása merülhetett volna fel?

Tanu: Nem.

Tanu példát hoz fel arra, hogy 70 ezer téglát az árvíz elvitt s ezt nem tudták okmánnyal igazolni. A számbavevő bizottság azonban konstátálta ezt a tényt és bevette a számadásba.

Menyhárt védő kérdi, hogy miről hiányoztak az okmányok?

T: A deszka és tégláról.

Elnök: Ki károsodott volna, ha az okmányok hiányzanak?

Tanu: Szabó Ferencz szenvedett volna kárt.

Tutsek Sándor ügyvéd Szász Károlytól kérli, miféle okmányokat sikkasztott el Szabó Sámuel?

Szász Károly elmondja, hogy ő szava-hihető egyénektől és iratokból tudta, hogy Kasza Dániel vezetett egy u. n. „Kék könyvet”. Ez hű képét mutatta a vagyoni állapotnak. Ez a دفتر képezhetne volna a kollegium alapját a vagyoni állapotok megvizsgálásánál.

Ez a könyv Kasza halála előtt két nappal még létezett. Kasza halála után azonban eltűnt.

Deák Albert. Igazságtalanságnak tartja, hogy itt olyan dolgok említettek fel, a mire felvilágosításokat nem adhatnak.

Kéri az elnököt, hogy vonja meg a határokat, a mely kereten belül a per mozoghat.

Elnök a tényállás helyesbítésére konstátálja, hogy a Bartha Miklóshoz feltett kérdések fixirozva voltak.

Hogy Barthát feleletében nem akadályozta meg, annak oka a sajtó rendtartásban van.

Szász Károly az inkriminált közleményre nézve felemlíti, hogy rágalmozó cikkek alatt csak azokat értette, a melyekben atyja, Szász Domokos püspök, sikkasztónak deklaráltott.

Kihallgattatik ezután Gáspár János tanu.

Gáspár János tiszta-rolli születésű, 50 éves, ev. ref. vallásu. Tanu megeskettetvén, az elnök felteszi az alábbi kérdést:

Mit tud, tanu ur, az ev. ref. collegium vagyongazdálkodásáról a Szabó Ferencz idejéből?

Tanu csak arra emlékezik, hogy az idő alatt a gazdasági eredmények gyarolók voltak.

A gazdasági alkalmazottak minősítéssel nem bírtak. Kisebbség gazdaságoktól jöttek át. Nem volt gyakorlatuk. Ez hozzájárult a jövődelem csökkenéséhez.

Tutsek Sándor: Miután tanu ur Bogdán Lajosnak a birtokát megvette, tud-e arról, hogy e pénzből követelése volt a kollegiumnak?

Tanu: Nem volt más követelés, csak a tisztbi biztosíték.

Elnök a tanuhoz: Ön, mint a hetes bizottság tagja küldetett az egyházkerület vagyongazdálkodására. Kérli: nem látott-e ott valami különös dolgot a gazdálkodást illetőleg?

Tanu: Eljárásokról a jelentést megtették. Az nyomtatásban megjelent. Többet ő erről nem tud mondani.

Deák Albert: A bevételek és kiadások könyvelését helyesnek találta-e?

Tanu: A m.-n.-zsombori uradalom számadásait nem találták korrektnek.

Ez is fel van említve, a kinyomtatott jegyzőkönyvben.

A mi azt a kérdést illeti, hogy a püspök és az egyház vagyona össze volt-e egyítve, tanu azt nem tapasztalta.

A börtnei műveleteket azonban nem helyeselték s e miatt meg is tették jelentéseiket.

Tutsek kérdi a tanutól: mit észlelt az egyház pénztáránál, midőn Bartha Miklóssal ott megjelent?

Tanu: Bartha Miklóssal megjelent a pénztáránál, konstátálták, a Fonciere és a szállítási vállalat részvényeinek vásárlását. A vásár elköltyelve még nem volt. A kérdésükre értesítették, hogy a papírok még fenn vannak Budapesten.

Deák: A számadások be voltak-e terjesztve mindig a közgyűlésnek?

Tanu úgy tudja, hogy az évi számadást nem nyomtatták ki mindig.

Gáspár János kihallgatása után Tutsek dr. tett e meg néhai Szabó Ferencz számadásaiából a cikkiró szerint elsikkasztott adatokra vonatkozó előterjesztését, kérve, hogy hallgassák ki erre nézve el. Zeyk József bárót, a ki a kérdéses időben a Bethlen-főiskola főgondnoka volt és az 1870-es években ez ügyre vonatkozólag folyt büntnyben, mint tanu ki is hallgattatott.

A bíróság el is rendelte Zeyk József kihallgatását.

Az általános kérdésekre előadja, hogy Kolozsvárt született, 63 éves, nagybirtokos.

A különökre előadja, hogy a néhai Kasza számadásait tartalmazó könyveknek igen jól emlékezik. Maga is teljesített fizetéseket Kasza kezéhez és ekkor Kasza előtte vezetett be a teltelt könyvébe és pedig egyszerűen kettőbe, a melyeket Kasza vele aláíratott.

A bíróság előmutatta Zeyk bárónak az iratok között levő u. n. kék könyvet, a melyre nézve Zeyk br. kijelenti, hogy ő igenis látta azt a könyvet is Kaszánál, de ezenkívül volt még egy más könyv is Kaszánál az íróasztalán.

Elébe tartatott Zeyk br.-nak a Kis Károly, volt n.-enyedi kollegiumi pénztáros és társai bűntényében az 1870-es években tett vallomása, a melyben a most említett másik könyvről nem tett említést, csak a telekkönyvről beszélt.

Zeyk br. azzal magyarázza ezt a látszólagos ellentétet, hogy 1870-ben csak konkrét kérdésre felelt és csakis arra felelhetett, most azonban a kérdés tágabb körű lévén, több — akkor nem említett — részletre is kiterjeszthetők.

Deák dr. kérdésére előadja, hogy néhai Gyárfás Domokossal és Bethlen Gergelyvel ő is tagja volt annak a bizottságnak, a mely a nagy-enyedi főiskola megzavarodott vagyoni viszonyai megvizsgálására ki volt küldve. A vizsgálat azonban nem járt kellő eredménnyel, mert a Kasza sokatemelegetett főkönyve nem volt akkor a bizottság kezén, bárha keresték volt. Így hát csak a vagyoni viszonyok ideiglenes rendezésére szorítkozott, minthogy a szakszerű revíziót a könyv hiánya megakadályozta.

A ref. egyházkerületi vagyonkezelésre tett kérdésekre kijelenti, hogy a mennyire emlékezik, a közgyűlés felhatalmazta az igazg. tanácsot az értékpapírok vételére s az igazg. tanács a jelentést évről-évre meg is tette a vételekről. Ő maga sem helyeselte az általánosossághoz adott felhatalmazást, de a többség azt megadta.

Ezután Tutsek tette fel azt a kérdést, hogy miután a bűntényben tett kihallgatása idején említést tett arról a Vásárhelyi László ev. ref. paptól nyert értesülésről, hogy Szabó Samu elhozott volna egy könyvet Kasza hagyatékából, — van-e tudomása valami összefüggésről Szabó Samu és a könyv eltűnése között? Erre Zeyk a leghatározottabban kijelentette, hogy Szabó Samu az ő tudomása szerint nem volt a könyv eltűnése körül. Azt hallja, hogy leginkább Szabó Ferenczet gyanúsították a könyv eltűnésével, de ez irányban pozitív adatuk nem volt.

Szabó Samu kijelenti, hogy e könyv eltűnése körül való gyanúsításairól ma hallott először. Minden insinuatiót a leghatározottabban visszautasít.

Komikus hatást tett Zeyk br. kihallgatása végén, hogy midőn Zeyk kijelentette, hogy költségeket nem számít fel, a három ügyvéd egyszerre kapacitálni kezdte Zeyket a költségek felszámítására.

Ezután Tisza László hallgattatik ki. Tisza László, ki 1829-ben született, valóságos tétel előtt az esküt leteszi. Elnök: A főiskola részéről a vizsgáló bizottság mily ezből lett kiküldve?

Tanu elmondja, hogy ő közvetlen nem volt a főiskolával összeköttetésben, tehát ezt pontosan nem tudja; azonban azt tudja, hogy a bejelentett rendelkezések megvizsgálására Gyárfás Domokos elnöklété alatt bizottság küldött ki. Ez a bizottság, úgy tudja, nem járt eredménnyel, mert a könyvek hiányoztak.

Van-e tudomása arról, hogy Kasza Dániel könyveket vezetett?

Tanu: Ő ezeket a könyveket Kaszánál, ki jó barátja volt, számtalanszor látta.

Ő arra is emlékszik, hogy egy igen nagy foliás könyv állott íróasztalán. Ebbe vezette a gazdasági tételeket.

Ő a formájára emlékszik a könyvnek, de a tartalmát nem ismeri. A könyv kemény táblába kötött vasos kötet volt.

Elnök: Tud-e valamit arról, hogy a beavatott körökben tudták, kiket terhel a könyv elkészítésével a gyanu?

Ezzel többeket gyanúsítottak. Ő tudja, hogy ideiglenes felmentésben is részesültek többen a gyanu alól.

Nevekre azonban már nem emlékszik.

Elnök: Szabó Ferencnek a neve nem volt-e a könyv elkészítésénél szóba hozva? Tanu nem emlékszik erre.

Költségjegyzékét becsatolja.

Menyhart Gáspár ellenzi a két ügyvéd Bogdán Péter, Müller Mihály tanuk kihallgatását.

A törvényszék a tanuk kihallgatását elrendeli.

Müller Mihály ügyvéd, mint tanu, a Szabó Ferenc és Kovács Gyula részéről az egyház ellen felmerült perekben elmondja a feltett kérdésre, hogy két per folyt a főiskola között és Szabó és Kovács között, egyik per folyt Szabó Ferenc ellen; ez volt a számadásos per. Azonban a Bethlen főtanoda az okmányokat nem szolgáltatotta be s így az elhúzódott.

Ő követelte a főtanodától az okmányokat. Azokat későre kiszolgáltatták. Ezek alapján eldől a per a Szabó Ferenc javára. A másik per Kovács Gyula felperessége alatt keletkezett. A számadását a főtanoda elfogadta. Ennek alapján a főerdész fizetésének kiadását követelte.

Ezt a törvényszék meg is ítélte. Endes bír.: A kollegium tagadta-e a tételeket?

Tanu: A kollegium minden tételt tagadott s ezeket bizonyítani kellett. Szakértők állapították meg a számadás tételeit.

A tárgyalás este 6 óra 30 perczkor bekezesztetik.

Második nap.

Ma d. e. 9 óra után vette kezdetét a tárgyalás. Az érdeklődés ma sem csökkent. A tárgyalás Bogdán Péter tanukihallgatásával kezdődött.

Ő Szabó Ferenczel szemben az egyházkerület megbízásából, mint a főiskola jogi megbízottja, számadási pert vezet. E pert még néhai Balogh György ügyvédől, kinek segédje volt, vette át.

Határozott véleményt nem tud az okmányok elveszéséről mondani, mert midőn a pert átvette, az már előrehaladott stádiumban volt. A per az ő vezetése óta a szakértői szemlék alapján haladt. Mérnök, erdész és gazd. szakértőket, amüszi dolog megállapítására küldtek ki. Ezek a rendelkezésre álló irások nyomán dolgoztak.

Kovács Gyula (az egyik panaszos) Tisza László tanu vallomására vonatkozólag megjegyzi, hogy ő az akadémiából való kilépése után, 1871-ben az enyedi főiskola szolgálatába lépett mint főerdész. Egészen 1874-ig, Kasza Ferenc haláláig csendesen végezték a teendőjüket. Ekkor került felül a kolozsvári párt, melynek intézője Szász Domokos volt. Ekkor vesztett el a „Kék

Könyv”, a melynek kutatásánál azonban az ő neve még szóba sem került. Még mint tanu sem szerepelt. Nem lehet való Tisza Lászlónak az a vallomása sem, mely szerint ő Kasza Ferenczel jó barátságban élt, házánál többször megfordult. Ő 1871-től lakik N.-Enyeden, Tisza Lászlót soha láta. Anyait tud, hogy Tisza Kaszával 1869-ben mint képviselőjelöltek Tordán egymással szemben állottak. Közöttük levő barátságról tehát nem lehetett szó.

Elnök konstátálja, hogy Tisza László Kovács Gyulát névleg nem nevezte meg.

Dr. Tutsek Sándor kéri ezután a Szabó Samu fegyelmi ügyére vonatkozó iratok felolvasását.

Védő nem kifogásolja, hogy ez iratok felolvastassanak.

Felolvassák a „M—g—ban” megjelent „Felhívás” cz. közleményt, egyik budapesti nyomatos lap czikkét, mely az egyház börzsespekulációjáról szól. Erre nézve Radnóti Dezső, mint az E. H. akkori szerkesztője írásban kijelenti, hogy e közleményt ő küldte be, az adatokat hozzá Szabó Samutól kapta.

Felolvassák ezután az egyházhoz beadott ama vádiratot, a melynek alapján Szabó Samu ellen a fegyelmi vizsgálat megindított. Ez irat kelt 1896. aug. 13-án. Aláírva Gyarmathy Zsigmond és Deák Albert.

E vádiratra Szabó Sámuel védelmét is felolvassák. E védelem igen nyugodt, szép hangon van írva, telve az egyház iránti szeretettel, meleg jóakarattal. Figyelemzteti a bíróságot, hogyha olyan tételeket látnak a közleményekben, melyek nem igazak, indítsanak ellene sajtópert. Ez az egyetlen fórum, mely jogos és törvényes netáni sérelmeik orvoslására. Erre Szabó Samu december 17-én kelt ítélettel hivatalától felfüggesztették s a fegyelmi eljárást ellene megindították. Fellebesztést elvették.

1897. márczius havában Simó főgondnok vezetése alatt összeült bíróság jegyzőkönyvét olvassák.

Elnök javasolja, hogy időnyerés tekintetéből a jegyzőkönyveknek csak ítéleti része olvassék fel.

Szabó Sámuel azzal is vádolták, hogy a kollegiumnál a könyvtárt rendetlenül kezelte. Ezzel szemben felolvassák a könyvtárt átvéő bizottság elismerését, mely kifejezi, hogy Szabó Samu könyvtárt gazdagítva rendben adta át.

Felolvassák az ítéletet, mely Szabó Sámuel, ki minden védekezéstől tartózkodott, s a bíróság eljárását illetéktelennek jelentette ki, feddésre ítélte, a tanári felfüggesztést azonban vissza vonta.

A bíróság tévesnek jelentette ki ítéletében Szabó Samu azt a feltevését, hogy ő a sajátban elkövetett cselekedeteiért sajtóbíró-ság elé idézendő.

E felolvasások után áttérnek a nagy-enyedi ügyekre.

Az esküdtek arra kéri a vádlót, hogy a röpiratok felolvasását ejtsék el. Csak azokat olvassák fel, a melyek az ügyre világot vetnek.

A törvényszék határozathozatalra visszavonult, s kijelenti, hogy a brostörök felolvasását nem engedi meg. A vád rendén azonban ezekre hivatkozás történhetik.

Felolvassák a Kovács Gyula főerdési

szerződését, valamint a felfüggesztésre és vizsgálatra vonatkozó adatokat.

Felolvassák azután azokat az iratokat, a melyek feltűntetik, hogy Kovács Gyula számadásait betérjesztette. Azok felülvizsgálását 1876-tól 1882-ig évről-évre hiában szorgalmazta.

1882-ben végre az egyházkerületi közgyűlés elé a számadások felülvizsgálva kerülvén, a kötelezettség alól Kovács Gyula, a minden tekintetben helyeseknek talált számadások alapján felmentették.

Elnök az idő előre haladottsága miatt a tárgyalást d. u. 1 órakor felfüggeszti.

Deután Szabó Ferenczre vonatkozó bizonyító iratokat olvassák fel.

Ez előreláthatólag eltart estig. Ekkor lesz egy órai szünet, mely után a vád és védbeszédek fognak következni.

Remélik, hogy az ítélet kihirdetése ejel 12 óráig megtörténik.

Róm. kath. Statusgyűlés.

Kolozsvár, okt. 25.

Az erdélyi róm. kath. Status ezidei közgyűlése ma délelőtt nyílt meg nagy érdeklődés mellett a kegyesrendiek gymnasiumának disztermében.

Közgyűlést megelőzőleg a főtéri anyateplomban 9 órakor ünnepélyes istentisztelet volt „Veni Sancto”-val, melyen a Statusgyűlés tagjain kívül nagyszámu ajtatoskodó közönség vett részt.

Mise végeztével a Statusgyűlés tagjai átvonultak a kegyesrendiek gimnáziumába, a gyűlés színhelyére.

Tíz óra tíz perczkor Jósika Samubáró világi elnök, Sándor László főispán vezetése alatt egybizottságot küldött ki a püspök meghívására.

Fél 11 órakor nagy éljenzés között megjelentek: Majláth Gusztáv erdélyi püspök, továbbá Meszlényi Gyula és Volafka püspökök.

Majláth püspök a Statusgyűlést körülbelül a következő rögtönzött beszéddel nyitotta meg:

N gyon sok és fontos tény vár megoldásra. Kéri, hogy az idő rövidsége miatt mentsék fel az alól, hogy hosszabb bevezetést tartson. Szíve mélyből üdvözlí a Status gyűlés vendégét; Meszlényi szathm. püspököt. A jelen időt annyira komolynak tartja, hogy nem beszédre, hanem tettekre van szükség. Örömeinek ad kifejezést, hogy a holnapi ünnepély oly szépnek ígérkezik. Meglátja a nép, hogy nincs egyedül, midőn az Isten imáadásán összegyűl, midőn hazánk nagyasszonyának ünnepét üli. Látni fogja a nép, hogy az urak vele együtt éreznek. M rt hiába intjük a népet vallásosságra, ha neki buzdító példát nem adunk. A holnapi ünnep pedig nagyon alkalmas lesz erre.

De ez csak kezdet. Teljes öszinteséggel akar szólni, azt óhajtja, hogy a hitközöny eloszolják, s nem fogadig nyugodni, míg a gyűlés minden egyes tagját oda nem tereli, honnan ő maga is minden bizalmat, bátorságot meríti, t. i. az oltárhoz. Hitünket nemcsak szó-

val, hanem tettekkel is meg kell vallanunk. Isten kegyelmére van szükségünk. Mert csak így teljesíthetjük azokat a feladatokat, melyeket a haza ránk ró. A népet anyagilag kell segíteni és szellemileg; meg kell óvni a hamis profétáktól t. i. a szociáldemokratáktól, kik a népet félrevezetik. Ezen társadalmi uton kell segíteni. Munkás, legényegyleteket, olvasó köröket, népkönyvtárakat kell alakítani. A nyomort is enyhíteni kell szegényegyletek létesítése által. Felhossa elismerőleg Szent-Antal-kenyerének intézményét, melyet a kolozsvári barátoknál meghonosítottak; tegnap a kiosztásnál 200-nál több szegény kapott kenyeret. A népnek kenyér, nemcsak szó kell. Erre ő a gyűlés támogatását kéri, a mit remélve, megnyitottnak nyilvánítja a gyűlést.

Ezután dr. Ujfalusi József felolvasta az igazoló bizottság jelentését. Meghivatott 68 egyházi és 136 világi tag; megjelent 52 egyházi és 69 világi, kik igazoltattak.

Egyháziak jelen voltak:

Görög Joachim Fábán Sándor, Ujfalusi József, Kovács Lajos, Gidófalvi Gergely, Ferenczi Károly, Pap János, Szentpéteri János, Csikai János, Tamási Aron, Vass Albert, László Polykár, Jung Cseke Lajos, Szabó György, Karácsony József, Avedik Lukács, Bándi Vazul, Szamek György, Jancsó Géza, Prokucsek Sámuel, dr. Bilinszky János, Butyka Sándor, dr. Vajda Gyula, dr. Erdélyi Károly, Bak Endre, Molnár János, Kovács Gyárfás, Takó János, Hosszu Ferenc, Rassa János, Gergely Ignác, Schwörer Sebestény, Steinicz Ede, Oláh Antal, Csató Ferenc, Zomorai Dániel, Baróczy Albert, Hassák Viktor, Szűcs János, Murányi Kálmán, Péter József, László József, Fehér Manó, Záray Lukács, Pál István, Veress Antal, Retegyi Géza, Bálint Lajos.

Világiak jelen voltak:

Dr. Jósika Sámuel, dr. Farkas Lajos, Ugron Gábor, Dörgő Albert, gr. Lázár István, Szabó József, Török Bertalan, Török Albert, Mohay Sándor, Simay Gergely, Novák Ferenc, br. Szentkereszthy Zsigmond, gróf Beldi Kálmán, Serényi Kálmán, báró Jósika Gábor, Thorocz-kay Sándor, Torma Miklós, báró Jósika Gábor, Pellion Márton, gr. Beldi Ákos, Beldi László, Pekri Sándor, Heppes Miklós, Sándor János, Mikó Árpád, dr. Szamosi János, Betegh Ferenc, gr. Bethlen Miklós, Beldi Tivadar, dr. Haller Károly, Betegh Imre, br. Apor István, gr. Esterházy Kálmán, br. Bornemissza Károly, Pótsa József, dr. Györfy Gyula, gr. Kornis Viktor, Makray László.

Jegyzőkönyv hitelesítésre felkértek: Bíró Béla, Bocskor Mihály és Farkas Lajos dr. Kornis aolnók indítványozza, hogy a pápa ő szentségét üdvözlőjek.

Szamosi János dr., felolvassa az üdvözlő távirat szövegét latin nyelven. A közgyűlés éljenzés köz fogadja.

Következett a tizenötös bizottság jelentése, melyet Künle Tivadar terjesztett elő. Indítványozza a tizenötös bizottság, hogy az eltávozott Csiki Viktor és az elhunyt Groisz Gusztáv érdemeit jegyzőkönyvbe iktassák.

Bíró Jósika Samu világi elnök a Státus levéltárát biztos helyre kéri helyezni, mert ő az új épületben nem látja elég biztosnak.

Ugron Gábor kéri, hogy a levéltár biztos helyen van-e.

Pál István előadó, megnyugtatta a gyűlést a levéltár biztos helyen való elhelyezéséről.

„Státus gazdasági ügyeinek egységes vezetése” című tételnél felszólalt Ugron Gábor. Nem fogadja el a 15-ös bizottság ajánlatát, hogy a titkári állást ez idő szerint ne töltsé be a statusgyűlés, hanem hatal-

Eleinte Lady Talboy bosszankodott egy küssé és csalódást érzett, mert ambíciózusabb terveket táplált a testvére számára; de midőn látta, hogy a Sir Frigyes érzelmei komolyak, elhatározta, hogy nem tesz ellenvetést és hagyja a dolgokat maguk mentire. Nina nem vett tudomást a Sir Frigyes érdeklődéséről, az iskola szobába tett folytonos látogatást a kis húgai és öccse iránti szeretetének tulajdonította és nagyon keveset gondolt a kellemes modoru fiatal bárára.

És bizonyosval nem az ő vele való találkozás gondolatára reszkettek a kezei, midőn a haját gyorsan rendbe hozta és fekete gyapjú ruháját egy csinos fekete granadinnal felcserélte, melynek finom szövén keresztül fehér nyaka és karjai látszottak. Az izgatottság gyönyörű pirt hozott az arcára és fényt a szemébe, a mi igazán széppé tette, a mint lement a szalonba és egy kis csipke munkával egy félre eső szegletbe leült.

Még mindig a munkája felibe volt halolva, midőn a nők bemektek. Lady Diána, mint mindig, egy most is nagyon szép volt rubint színű bársony ruhájában, mely fehér vállain négyzögre volt kivágva, a fejével bőlított Nina fele, amint a tűz előtt egy alacsony székre leült, kis lábait a kandalló rostélyzatára keresztbe téve és szép arcát a tűz lángjától egy csinos kézi ellenzővel védve; azután a kezével egy kis parancsoló modulatot tett és Nina, annak engedelmeskedve oda ment.

— Ugy tehát Douglas a lovag szerepét játszotta, mondá hideg mosolyal. Mily megható! Reményem, hogy szolgálataért nem kívánt kifejezést; vagy igen. Gyermekek, ostobaság az egész; ezért szígségtelen elpirulni! Én nem lennék féltékeny.

(Folytatása következik.)

AZ „ELLENZÉK” TÁRGYAJA.

1899. Október 25.

Kolozsvári vértanuk.

(Az 50 éves évfordulóra.)

Nem hiába haltatok meg
A bitófan, nem hiába,
Kolozsvár két leventéje,
Hős vitéze, szép virága!...

Nem hiába, mert az eszme,
A miért ti meghalátok —
Nem vesztett el: még szabad lesz
És független a hazátok!...

Eljő még tán, hogy valósul
Szép hazánk e törekvése,
Ha az Isten velünk leszzen,
Biztat majd a cselekvésre!...

S ha ad nekünk megáldólag
Olyan dicső unokákat,
Mint a milyen lánglelkűek,
Honszeretők ti valátok!...

A kik halálmegvetéssel
Álljanak ki a csatára,
Hogy a zivatarok jönnék,
Ha ellen tör a házára!...

Nem hiába haltatok meg
A bitófan, nem hiába,
Kolozsvár két leventéje,
Hős vitéze, szép virága!...

Tóth Sándor.

Nina.

— Angol regény. —

Az Ellenzék részére fordította: AMICA.

XI.

(Folytatás.) (26)

— Ne, ne vegye el, — hagyja itt, — kérlek.

Ne féljen tőlem, nem fogom ismét megsérteni.

Oh, kis Nina, mily rettenetes tévedés.

Hirtelen elhallgatott, mint ha nem bízott volna magában és hallgatva mentek, míg a Talboy udvar bejáratához érkeztek, hol Nina ismét kísérletet tett a kezét elvonni és ez alkalommal nem talált ellentállásra.

— Jó, most el kell engednem magát, — mondá Douglás, éles, türelmetlen sóhaj-tással. A paradicsom e rövid megvilanásának vége van.

Oh, Nina — édes kis Nusikám!

Mind a két kezét megfogta és úgy nézett le a leány izgatott arcára, az ő szenvedélyes, kísértő, sőtét szeméivel, melyeknek nézése a Nina szívét összeszorította és a mint ajkai megnyitáltak, hogy beszéljen, Douglas élesen szakította felbe.

— Nem, ne szóljon, sükségtelen, hogy figyelmeztessen! Azt gondolja, hogy el tudom felejteni azt a közöttünk levő mélységet, — melyet én a saját kezeimmel ástam? És még is a saját osztályrészemet könnyebben el tudnám viselni, ha azt gondolnám, hogy maga boldog. De drágám, néz ő valaha a tükörbe, hogy a saját arcát lássa és olvasta e azt a történetet, melyről az beszél? — folytatá szájalommal. Az az arc oly vidám, oly verőfényes szokott volt lenni, most a legszomorubb arc, melyet valaha láttam.

Nina, maga mindig boldogtalan fog

lenni? És az életnek mind a kettőnk részére napfénytől megfosztott sivatagnak kell lenni.

A leány az irtózat szenvedélyes mozdulatával rántotta le kezét.

— Én boldog vagyok — egészen boldog! — kiáltá vadul, amint a Stafford kezeiből kiszabadult és a ház felé szaladt, nem állva meg, míg a saját szobája oltalmában nem érezte magát, hol az ágyára dőlve, keserves sírásban tört ki.

—Dunstan kisasszony, az a kívánságom, hogy ma este jöjjön le, mondá lady Talboy, a következő este az iskolaszobába menve. Valami műkedvelői szimuladást akarunk csinálni és St. Clare ur, a ki a rendezőnk, azt mondja, hogy ő megvan arról győződve, hogy maga tökéletesen tud játszani.

— Nincsen igaza — nem tudok — válaszolá Nina és megdöbbenve nézett fel a könyvéről. Én műkedvelői előadáson sohasem játszottam.

— Az nem baj, tanulni sohasem késő, mondá ő ladsága vidáman. St. Clare ur, jöjjön be és a saját ügyében beszéljen ezzel az akadékoskodó fiatal laddal.

És St. Clare ur, egy szép, szürke szakállú férfi, aki mindig nagyon szives volt Ninához, — ment be lady Talboy után a szobába.

—Dunstan kisasszony, én teljesen meg vagyok arról győződve, hogy kegyed tud játszani, jegyzé meg St. Clare ur és mosolyogva nézett a hozzá emelt kis ijedt arcra. Én látom, hogy a kegyed szemében roppant lehetőségek vannak. Különbben is, tanulni soha sem késő és nekem szükségem van a kegyed szolgálatára.

— Reményem, hogy nincsen, viszonzá Nina élénken. Én nem lennék jó tanítvány.

— Majd meglátjuk, — mondja nevetve St. Clare ur. Én kész vagyok kegyedet oly hosszasan tanítani, a meddig alkalmazható lesz,

— Dunstan kisasszony, félek, hogy kegyednek engedni kell, — mondá egy másik hang és sir Beaulere Frigyes jelent meg a küszöbön.

Én nem játszom, ha kegyed nem sorakozik hozzánk, — tévé utána mosolyogva, a mint a nővére szelíd erőszakkal kitaszította a szobából.

Aztán lementek mind a hárman ebédelni, Nmat egy küssé izgatottan hagyva.

Mint a legtöbb boldog, fiatal asszony lady Talboy is buzgó házasság csináló volt és ámbár Ninát, mint guvernantot nagyra becsülte, de nagyon örült volna, ha egy jó pártit találna a számára, boldogan elhelyezve láthatta volna; úgy, hogy sir Harry gyakran véghetetlenül mulattatta a felesége takitáit látni, midőn egy elfogadható fiatal ember volt jelen, melyek a Nina tökéletes öntudatlansága és teljes közönyössége által mindig ki voltak játszva.

Nem azért, mintha Nina nem lett volna eléggé bámulva; az ő szépsége és szerénységgel párosult kedvessége által, a lady Talboy vendégei között többen erős vonzalmat éreztek iránta, de, mielyt Nina valamelyiknek a modorában a melegebb bámulatnak a legkisebb jeleit észre vette, viselkedésével rögtön fnomul, de érthetőleg értesükre adta, hogy hasztalanul járnak körülte.

Terveinek a dugába döntése eleinte mulattatta lady Talboyt, de egy idő múlva egy kis hajlandóságot érzett bosszankodni Ninára a keményszívűségéért és terveiről, hogy őt férjhezadja, lemondott. De az utóbbi időben, úgy látszott, mintha a lady Talboy segítsége és hozzájárulása nélkül esélye volt a Nina elhelyezésének.

A Lady Talboy testvére, Sir Beaulere Frigyes, csak most jött haza hosszas külföldi távollétéből és a Sir Harry multságára és egy küssé a felesége reméltetere Sir Frigyes szerelmes lett Dunstan kisasszonyba.

mazza fel az igazgató tanácsot, hogy egy jószág igazgatót állítson be.

Indítványozza, hogy egy jószág igazgatót nevezzen ki a gyűlés, ki jog végzettséggel elméletileg és gyakorlatilag is képzett legyen, ki tudja a gazdaságok adminisztrációs ügyeit vezetni.

Josika Samuel helyesli Ugron indítványát, hogy t. i. a gyűlés egy jószág igazgatói állást kreáljon. E ponthoz hozzá szólottak *Fabinyi Sándor* nagy prépost, *Pál István* előadó, *Szabó József* főrendiházi tag és *Györfy Gyula* orsz. képviselő, kik kevés módosítással Ugron indítványát elfogadni kérik.

A szabály rendelet napirendről levétetik.

Következett a „A vallás alaphól egyházi építkezésekre megszavazott összegek” cz. tétel.

A 10-es bizottság ajánlatát egyhangulag elfogadják.

„A vallás alap állami segélyezése” cz. tételt szintén elfogadják.

A „Kegyeletes alapítványok” cz. ponthoz hozzá szólottak: Ugron Gábor és Györfy Gyula.

E pontot Pál István felszólalása után és a tanügyi bizottság jelentése után elfogadják.

Az V. pontot, mely a gymnasiumok állapotáról szól a tanügyi és 10-es bizottság jelentése alapján Ugron Gábor hozzászólása után tudomásul veszik.

„Gymnasiumok rendtartása” czimű pontot a tanügyi és 10-es bizottság elfogadásra ajánlják. Pál István és Györfy Gyula hozzászólnak.

Szamosi János szerint megengedhető, hogy az egyes gymnasiumok a főigazgatóknak a felszólításra a statisztikai adatokat beszolgáltatassák az államnak. Ezzel a státusgyűlés semmi joga nincs veszélyeztetve. Felszólaltak még Ugron, Josika és Torma Miklós.

A püspök indítványát, hogy t. i. ezáltal a státusgyűlés joga nem csorbul, jegyzőkönyvre veszik.

A VI. pontot, mely a gymnasiumok rendtartásáról szól, elfogadják.

A VII. pontnál, mely a középiskolai új tantervről szól Ugron felszólal. Kívánja, hogy az igazgatótanács az általános középiskolai tantervet vegye vizsgálat alá s egy külön, de az állami követelményeknek megfelelő dolgozzon ki.

Pál István szerint azon középiskolák, melyeket az állam segélyez, kötelesek elfogadni az állami tantervet.

Kéri, hogy az új állami tantervet vegyék át.

Ugron nem akarja az államnak e tekintetben a jogát elismerni, megengedve azt, hogy az állami tantervet elfogadják a gyűlés, mindamellett önrendelkezése jogának hangsúlyozásával.

Soó Gáspár felszólalása után Györfy és Szamosi János véleménye szerint a tantervet, mint olyant, melyet a törvény elrendel, kell elfogadni.

Báró Rudnyánszky József ajánlja egyszerűen tudomásul vételét a VII. pontnak.

A VIII. pontot a gymnasiumok állami segélyéről tudomásul veszik.

A IX. pontnál, mely az állami segélyről szól, felszólal Pál István, Soó Gáspár, Ugron, Szamosi János. A többség az igaztanács jelentését fogadja el szavazás útján a tanügyi bizottság jelentésével szemben.

A X. pontnál, mely a gy-felhívári és brassói főgymn. építési ügyről szól, a püspöknek köszönetet szavaz a gyűlés.

A XI. pontnál, mely a csik-somlyói főgymnasiumnak Cs.-Szeredába való áthelyezéséről szól, felszólal Györfy, ki az áthelyezés mellett van. Ugron ellenzi s az ügyet a jövő gyűlésre halasztani kívánja bővebb megfontolás végett.

Végre hosszas vita után a püspök indítványára a jövő évi gyűlésre halasztják az ügyet.

A XV. pontnál, mely a kantai gymnasium továbbfejlesztéséről szól, felszólal Ugron, ki Pótsának, mint Háromszék megye főispánjának támogatását reméli. Pótsa felszólalása után Ugron javaslata mellett megmarad, a mit elfogad a gyűlés.

Ugron egy külön indítványban kéri a gyűlést, hogy utasítsa az ig.-tanácsot, tegyen tanulmányt egy gergyói algyimnasium létesítése ügyében és fejtsen ki agitációt.

A XIII. pontot, mely a Szt.-Ferenc-rendi növendékek tandíjmentesítéséről szól, elfogadják Fabián Sándor és László Polykarp.

A XIV. pontot, mely a finevelő-intézetekről szól az 1899—900. tanévben;

a XV. pontot, mely a n.-szebeni Teréz-árvaházról szól;

a XVI. pontot, mely a csik-somlyói főgymnasium mellett fenálló internaturáról;

a XVII. pontot, mely a székely-udvarhelyi internaturáról szól, — változatlanul elfogadják.

A XVIII. pontnál, mely a cs.-somlyói kath. tanítóképzőről szól, felszólal Karácsony József, ki e képzőt a gyűlésnek melegen figyelmébe ajánlja. Még Ugron szólalt fel e javaslatnál, hangsúlyozva a tanítóképzés fontosságát. A gyűlés elfogadja.

A XIX. pontot, mely a n.-szebeni tanítóképzőről szól, a gyűlés elfogadja. Háromnegyed 2 órakor a délelőtti gyűlés véget ért.

SZINHÁZ.

Velencei kalmár. Tegnap másodszor lépett fel *Judán* Jenő a kolozsvári színházban. Schylokot játszta, melyet már egy ízben láttunk tőle. Már akkor kiváló alakítás volt. Most izmosodott. Erősebb, hatalmasabb, márkásabb az alakítás, a mit tegnap láttunk tőle. Bizvást mondhatjuk, hogy ez a Schylok jobb az Ujháziénál és jobb a Gyenesénél is. Az előadáson a készültség nyomai látszóttak. E miatt vontatottan ment az előadás s egy jó háromnegyed óránál hosszabb ideig tartott, mint máskor. Rövidebb szüneteket kérünk!

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, október 25.

Ünnepélyes isteni tisztelet.

Az Erdélyi róm. kath. státus gyűlés tanácskozásainak megkezdése előtt ma reggel 9 órakor a főtéri plébánia templomban ünnepélyes isteni tisztelet (veni sanctae) tartott, melyen a misét gr. Majláth Gusztáv Károly püspök öt kanonok és több lelkész segédkezése mellett mondotta. A püspök ibolya színű teljes díszben a segédkező papság vezetése mellett a harangok zugása között vonult be a templomba az óriási számban megjelent közönség sűrű sorfalai között. Őt követék a státus gyűlés világi és egyházi tagjai élükön br. Josika Samu nyug. miniszterrel, a státus gyűlés világi elnökével. Az istentiszteleten a státus gyűlés tagjai, a hatóságok, egyetek és testületek képviselőin kívül nagy ajtatoskodó közönség jelent meg, mely szorongásig megtöltötte a templomot. Mise alatt a kolozsvári dalkör énekel.

— **Meszlényi Gyula** szatmári r. k. püspök, a ki tudvalevőleg szintén részt vesz a holnap tartandó egyházi ünnepélyeken, tegnap éjjel Kolozsvárra érkezett. A vendég főpap a kegyesrendiek társházában van elszállásolva.

A bíboros püspök érkezése.

Schlauch Lőrincz nagyváradi bíbornok-püspök ma este fél 9 órakor a rendes személyvonattal érkezik Kolozsvárra. A bíbornokot az indóháznál ünnepélyesen fogadják. Az üdvözlő beszédet a papság, a r. kath. státus-gyűlés tagjai és a testületek élén gróf Majláth Gusztáv püspök tartja. A bíbornok kíséretével a plébánia lakba hajtat, a hol Bíró Béla apát-plébános, mint házigazda fogadja s vezeti be a részére kijelölt lakrészebe. Bevonulás alatt az összes harangokat meghuzzák.

— **A Mária-kép jubiláris ünnepélye** tudvalevőleg holnap körmenettel s templomi ünnepélyességgel tartatik meg. Az ünnepély alkalmából a 153 tagu rendezőbizottság, a főtéri templomi szertartás alatt a következő intézkedéseket ajánlja a közönség figyelmébe:

A stallumban foglal helyet az igazgatótanács elnöksége, a széleken pedig azok az igazgató-tanácsosok, a kik a stallumban helyhez nem jutának. Ugyanitt helyezkedik el a Státus-gyűlési tagok egy része. A jobboldali padokban szintén a Státus-gyűlés tagjai foglalnak helyet, kivéve a két első sor padot, mely Kolozsvár város hatóságának tartatik fenn. A baloldali két első padosorban a kolozsvári jótékony nőegylet előjárói kapnak helyet.

A templomba a közönség az oldalajtókon juthat, még pedig a főbejáratról számítva a jobboldali kapun a férfiak, a baloldalin a nők mennek a templomba.

A hatósági személyek és a Státus-gyűlési tagok a főbejáraton vonulnak a templomba.

Az ünnepélyre külön meghívást nem fognak kibocsátani.

Tekintettel az előre látható nagy részvételre, a közönséget figyelmezteti a rendezőbizottság, hogy kisebb gyermekeket a tömeg közé ne vigyenek, — nehogy az esetleges tolongásból kellemtelenség származzék.

— **A körmenet.** A holnapi jubiláris körmenet, a Mária-képpel a körmenet a következő sorrendben történik:

1. A testületek vonulnak zászlóik alatt.
2. Az elő-rózsafüzér tagjai.
3. A Vörös-kereszt és más jótékonyági egyetek.
4. A Státus-gyűlési tagok.
5. A papság és a főpapok.
6. A papi segédlet.
7. A szolgálattevő pap és a részvevő közönség.

A körmenet alatt az összes harangokat meghuzzák. A menet a kegyesrendiek templomából kiindulva a főtéri templomba megy, s innen az ünnepélyes szertartás után visszatér a kegyesrendiek templomába.

— **Reformációi emlékünnepe.** A kolozsvári ev. ref. theol. fakultás internatúsanak ifjúsági egylete f. évi okt. 31-én d. u. 5 órakor a fakultás disztermében reformációi emlék-ünnepélyt tart. Az ünnep programja következő:

1. Közének, XXXIII. zsolt. 1. v. 2. Ima tartja Gaál Ferencz, ifjúsági elnök. 3. Karének, előadja a fakultás énekkara. 4. Alkalmi beszéd, tartja Molnár Albert theol. tanár. 5. Largo Händeltől, előadja az ifjúsági zenekar. 6. Kálvin és Farel, dialog. Irtá Calvinista. Szavalják: Deési Sándor és Márton Árpád theológusok. 7. Vonós négyes, előadják: Rácz D. (I. heg.) Borsody K. (II. heg.) Csiky I. (violin), Seprődi J. (cello). 8. „Okt. 31.” irta Tóth Gyula theol., szavalja Farkas Károly theol. 9. Közének, „Erős várunk...”

— **A reformáció emlékünnepe**lye iránt, melyet a kolozsvári ev. ref. egyház-köztség vasárnap tart meg, könnyen érthető okokból az érdeklődés városszerte hovatovább fokozódik. El kell ismerni, hogy a protestantizmus kezében a biblia olyan fegyver, melyen a műkegyesség fegyvere még csorbat sem ejthet. Nagyon komoly dolog az, midőn egy protentáns pap a tizparancsolatból p. o. így idézhet: „Ne legyenek neked idegen Isteneid én előttem. Ne csinálj magadnak faragott képet és semmi hasonlót azokhoz, a melyek fonn az égben, vagy a melyek alatt a földön, vagy a melyek a vizekben a föld alatt vannak. Ne borulj le azok előtt és ne tiszteld azokat.” És még komolyabb dolog, midőn ezt az idézetet Krisztusnak eme nyilatkozatával erősítheti meg: „Az Isten lélek és a kik őt imádják, szükség, hogy lélekben is igazságban imádják.” Érdekes, hogy Krisztus épen egy hitében babonás sámáriai asszony előtt nyilatkozott ily módon, megértetni akarván vele, hogy miben áll az Istennek igaz tisztelete? Értesülésünk szerint vasárnap délután a Belfarkas-utcai templomban az ev. ref. vallású iskolás növendékek számára is ünnepély tartatik, mely alkalommal egy theol. tanár magyarázza meg a nap fontosságát és az emberiség lelki életére vonatkozó nagy horderejű jelentőségét.

Hegedűs miniszter Fiumében.

Mint fiemei tudósítónk jelenti, Hegedűs miniszter fogadására az előkészületek már nagyban folynak. A végleges programot megállapították, mely szerint a miniszter nem mint még pár nap előtt tervezve volt: 25-én és 26-án, hanem 26-án és 27-én lesz Fiumében, 26-án délután a miniszter a kormányzóval és a hatóságok főjeivel Portore és Martinschizzára randul ki, mely utóbbi helyen a vesztégarat tekinti meg. A kirándulás után az „Előre” hajón, rossz idő esetén a kormányzati palotában, diner-t rendeznek.

— **Az unitáriusok egyházkormányzatának reformja.** A magyarországi egyetemes unitárius egyház életében január elsőjével új éra nyílik meg. Akkor lépnek életbe a múlt augusztusi zsinaton hozott új törvény rendelkezései, melyek az egyházkormányzat gyökeres reformját eszközölik. Az új törvény értelmében, Kolozsváron, a püspökség székhelyén, több teljesen új egyházi állást szerveztek s ezek között jelentős helyet foglal el az egyházi közigazgatás keretében tartozó stallumok sorában az „egyházi és püspöki titkári” állás. Ezt az állást a napokban töltötték be kinevezés útján. A kinevezés Csifő Salamon háromszék megyei árkosi unitárius lelkészre esett, a ki Londonban végezte tanulmányait s eddig az unitárius egyház egyik leggazdagabb eklézsiájának papja volt. Csifő már november végén elhagyja papi állását s Kolozsvárra költözik, a hol új állásában január 1-én kezdi meg működését.

— **Elvadult lovak.** Ma reggel 9 óra körül nagy riadalmat okozott a főtéren és a Belközép-utczán járó közönség soraiban egy ládakkal rakott szekér elé fogott két ló, mely valamitől megijedve, vadul száguldozott át a főtéren és a Belközép-utczán. A főtéren nyugati oldalán éppen akkor robogott keresztül, a mikor Majláth püspök és a kíséretét alkotó papság teljes egyházi díszben és ünnepélyes menetben vonult be a plébániatemplomba. A robogó szekér közvetlenül a püspök előtt rohant át a meneten s csak a püspök lélekjelenlétének köszönhető, hogy a legutolsó pillanatban félreugrott s ezzel megszabadult a fenyegető veszélytől. A száguldó lovakat aztán Belközép-utca derekán sikerült elfogni. A kocsist, a ki az ijedségtől eszméletlenül állapotba jutott, csak későre tudták magához téríteni.

— **Az aszfalt burkolat tisztántartása.** Az aszfalt kétségtelenül a legszebb és legpraktikusabb utcaburkolat; ha azonban nem tartják tisztán, akkor a legrosszabbá válhatik. A közönséges kövezet legrosszabb esetben felissza a vizet és a szennyes folyadékot, az aszfaltan azonban szabadon büzik, ha rendszeren nem tisztogatják. Nálunk nincsenek hozzászókva az aszfaltburkolathoz az emberek, s nem is tudják hogyan kell tisztogatni? A gyalogjárók még hagyják. A

kocsit burkolatára van inkább panaszunk, melynek tisztántartására semmi gondot sem fordítanak. Példa erre mindjárt a Szentegyház-utca aszfalttal burkolt része a két új Státuspalota között. Mióta ez az utca megnyílt, mindig piszkosabb, mint más utca. Az aszfalton szanaszét hever mindenféle szemét, melyekre nem lehet ráfogni, hogy egészséges levegőt terjesztenek. Felhívjuk tehát erre az illetékes emberek figyelmét, s ajánljuk, hogy az aszfaltburkolással együtt az aszfaltburkolat tisztántartásáról is gondoskodjanak.

— **Hulla a malomárókban.** Nagy csődület volt minap a Szechenyi-téren a nagymalom mellett. A csődület oka az volt, hogy a malomárókban, a nagymalom kerekai között egy hullát találtak. Öngyilkosság, vagy véletlenség volt oka a szerencsétlenségnek: ki tudná megmondani? A hulla olyan helyt volt, a honnan nem hozhatta ki a víz. Az bizonyos, hogy napok óta lehetett benne. A arcz el volt torzulva, bomlásnak indult már és teljesen felismerhetlen volt. A rendőrség megjelent a helyszínen, el is szállította a hullát s neki fogott annak kipuhatólásaához, hogy mikép került bele a vízbe; véletlen eset-e a szerencsétlenség vagy öngyilkosság?

— **Szeged fogadalmi temploma.** Monumentális templom épült Szegeden, a város fogadalmi temploma. Szeged megszabadulásának az enyészetből ez lesz a hirdetője. A 100,000 lakosságú katolikus város ugy is nélkülözötté eddig ily nagy templomot. A városnak egyelőre a 600,000 forintos épülethez 215,000 forintja van. Három-ezer holt legetlő adnak ki szantás alá a feltűrelen pusztából s ennek jövedelméből törlesztik a felveendő kölcsönt. A főpapoktól s a társadalomtól keveset vár a város s így saját erejére támaszkodva építi fel a fogadalmi templomot a Dugonics-téren.

— **Gärtner Leontia** amerikai gordonka művésznő holnap reggel érkezik Kolozsvárra s azonnal megkezdí a próbákat a holnapután rendezendő hangversenyre a konzervatoriumi nagy zenekarral. Jegyeket Kovács Péter fiainál kaphatni. I. és III. sor 2 frt, a többi ülőhely 1 frt, karzat 50 kr. A hangverseny pontosan pénteken este 8 órakor kezdődik, a hangverseny alatt az ajtók zárva lesznek.

Gyászrovat.

Szász Lajos kolozsvári ev. ref. kántor tegnap okt. 24-én d. u. 5 órakor hirtelen halállal kinnult. A „nagyidők” tanujából egy-egy több kidült az élők sorából. Temetése csütörtökön d. u. 3 órakor lesz. Temetésén testületileg vesz részt a kolozsvári honvéd-egylet.

LEGUJABB.

A. „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

Junktim.

Budapest, okt. 25.

A B. Hirlap legujabb értesülése szerint, Clary osztrák miniszterelnök azért járt vasárnap Budapesten, hogy Széll Kálmán miniszterelnököt rábírja arra, **hogy kössenek az átutalási eljárás és a kvóta között junktimot**, mert csak ily feltétellel tudná Thun volt miniszterelnöktől kellemetlen örökségül kapott átutalásokat keresztül vinni.

Széll Kálmán kijelentette, hogy őt e tekintetben a törvény köti s **semmi szín alatt nem mehet bele.**

Clary miniszterelnök tehát vagy demisszionál, mert nincs reménye **alkotmányos uton keresztül vinni**, vagy az átutalást a **14 §.** alapján csinálja meg.

Botrányok a Reichsrathban.

Bécs, okt. 25.

A Reichsrath tegnapi ülésén lefolyt botrányokról még a következőket távirják:

A csehek úgy látszik beakarják váltani fenyegetődzésüket.

Elvannak határozva a legvégsőig menni s minden eszközzel meghiúsítani a parlamenti tárgyalásokat.

Midőn az igazságügyminiszter a nyelvrendeletek visszavonása ügyében hozzá intézett interpellációra válaszolni akart, mindjárt az első szónál a következő szavakat kiáltották a csehek feleje:

Pfuj, abczug, bamba orgyilkos, polnai sakter, stb., s olyan éktele-nül verték a padokat, hogy a miniszter egyetlen szavát sem lehetett érteni. Majd ökleikkel fenyegetődztek s *gyilkos, gazember* titulussal traktálták folytonosan.

Az elnök csengetésére rá sem hereditettek, s olyan tombolást vittek véghez, hogy senkinek a szavát nem lehetett hallani.

Midőn a miniszter még is beszélni akart, nagy papir golyókkal elkezdtek dobálni s azt kiáltották feleje, **ha el nem hagyja helyét, kidobják a teremből.**

A miniszter látva a kritikus helyzetet, erre kisetett a teremből s ezzel az ülésnek is vége lett.

A csehek még sokáig ott lázongtak az ülésteremben s kijelentették, hogy ez még csak kezdete elszánt fellépésüknek.

Robbanás.

Arad, okt. 25.

Az „Aradi Közlöny” nyomdájában a gépszobában az ujságforma mosására használt benzin felrobbant.

Az óriási lángnyelv a pincze ablakon keresztül egyszerre felcsapott az emeletre.

A nagy légnyomás Massa Sándor gépmestert a vasrácsos ablakhoz csapta. A lángokban égő ember tehetetlenül tört a rácsot, nem tudott kiszabadulni s nemsokára óriási kínok között meghalt.

A gép leányok ruhái is tüzet fogtak s nagy sikoltással rohantak kifelé. Egy szedő letépte az égő ruhát s félmeztelen menekültek az utcára. Az egyik olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy az utcára érve azonnal összeesett.

A tűz felrobbanással fenyegette a gázmotoros nyomdát, mert a gépszoba tetőzete is lángot fogott s kezdett erősen égni.

A nyomda felett levő gazdasági takarékpénztár ablakai betörték. A tüzet nagy későre lokalizálták.

Transzvál.

Fokváros, okt. 24.

Egész Bucsúána-földön és Nyugat-Griqua földön nagy hiány van élelmiszerekben, mert semmit sem hoznak be. Valószínű, hogy néhány hét múlva kitör az éhínség.

Osztrák dolgok.

Pága, okt. 24.

Tausból érkezett jelentések szerint ott e hó 23-án zavargások voltak. Sok zsidónak bevették az ablakait. A csendőrség közbelepett és helyreállította a rendet. Három zavargót letartóztattak.

Schlauban tegnapelőtt ismét tüntetések voltak. Hat munkást letartóztattak. A tüntetők 13 ablakot vertek be, más kárt nem okoztak.

Zavargások Csehországban.

Budapest, okt. 25.

Brünnből sürgönyzik, hogy Vsetinben óriási zavargás volt.

A csendőrség rálőtt a tömegre. Hat ember meghalt. **16 megsebesült.**

Brünnből katonaságot vittek Vsetisbe.

Budapest, okt. 25.

Holleschauban a minap agyonlőtt zavargók temetésénél egy ember lőtt akart törni a kordonon.

Egy katona leszurta.

Az angolok veresége.

London, okt. 25.

Óriási izgalmat keltett az a hír, hogy Jule tábornok visszavonult.

Azt hiszik, hogy a kormány **titkolja az angol hadsereg katasztrófáját.**

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolós szerkesztő és lapfelmérő: **MAGYARY MIHÁLY.**

NYILTTÉR.

!Táncz-idény!

Jámbor tánczmester iskolájában *Sétáló-utca 12. sz.* (volt Stadler-kort) a tanítást nov. 2-án megkezdí.

Iratkozni lehet a lakásán Páris-u. 12. szám alatt.

1—2.

Pilseni Nagy Sör-sarnok.

Róm. Kat. Státusépület.

Holnap *Csütörtök* BALOGH JANCSEI és Pénteken CSIKAI közkedvelt zenekara hangversenyez.

Hirdetések.

Bor és must eladás.

Gróf Teleki Géza örökösök czelnai pincéjéből 300 hl. ó-bor és az idei termésből 600 hecto különböző fajta must eladó.

A szüret f. hó 19-én kezdődik.

Bővebb tudósítást nyújt

Czelna u. p. Magyar-Igen.

996. 5—6.

Gál Lajos
uradalmi intéző.

ZOBÁTZ FERENCZ

műkertész Kolozsvárt, Főter 24. szám.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy

Virág-üzletemet

a plébánia sorból a *Dávid-féle* házba helyeztem át és kérem a n. érdemű közönséget szíves támogatásával új helyiségemben is megtisztelni szíveskedjek.

Kiváló tisztelettel

962. 6—12.

Zobáts Ferencz.

Eladó gőzszénasajtó

naponta 300 métermázsa munkaképességgel, teljesen jókarban.

Értekezhetni **Meisel Kálmánnál Tordán.**

1026. 1—6.

DEUTSCH J.-né bornagykereskedő,

Kolozsvárt belmagyar-utca és tivoli-utca sarok.
Telefonszám 393.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy fenti üzlet alatt **bornagykereskedést**, valamint **kicsiny-beni elárúsítást** folytatok.

Tudom, hogy a borfogasztó közönség nagyrésze már meggyőződött boraimnak és pezsgőimnek kitűnő kezeléséről és minőségéről és a midőn jelen alkalommal is van szerencsém a n. érd. közönség figyelmét felhívni, egyben tudatom, hogy raktáromon tartok elsőrendű **francia- és magyar pezsgőket**, továbbá **malaga, madeira, magyar asszu, szamorodni, vörös, nehéz fehér és asztali tisztán kezelt kitűnő borokat.** 864. 13—26.

Palesztinai borok raktáron.

ELADÓ

200---300 hectoliter olasz rizling must és 100 m.-mázsa finom kézzel szedett nemesfaj alma.

Betegh Sándor

998. 3—3.

posta és vasútállomás Mező-Szengyel.

Reuma-szesz

Az 1895 évi caira s az 1896 évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s aranyéremmel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb korodákban kitűnő sikerrel használt külszer:

biztos s kiváló gyors hatása a test bármelyik csúszos hántalmi, u. m.: köszvény, csúsz, reuma, ischiás, asthma stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültabb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog és fejfájást 5 percz alatt megszüntet.

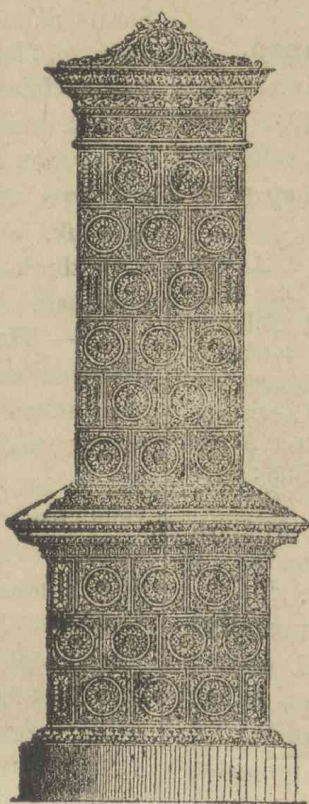
Egy üveg ára használati utasítással **1 korona**, erősebb üveg **2 korona 40 fillér.** Főraktárak Budapest: **Török József** ur gyógyszer-tárában, Király-utca 12. és dr. **Fgger A.** ur gyógyszer-tárában, Váci-körút 17. szám. Ugyintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszer-tárában, valamint a készítő

Widder Gyula gyógyszerésznél S.-A.-Ujhely.

Videki megrendelések pontosan teljesíttetnek!

Ugyintén Kolozsvárt dr. Hinec György, Wolff János, dr. Czecz Dénes, Valentini Hugó, Székely Miklós gyógyszerészek uraknál, Burger Frigyes, droguista. Deesen Kracsinger Hugó gyógyszerésznél, Székely-Údvarhelyen Solymossy János gyógyszerésznél, Székely-Keresztúron Baumgartner Károly gyógyszerésznél.

1013. 3—20.

Legnagyobb, legajánlatosabb és legdiszesebb kályharaktár!

Ugy minőségben, mint szépség tekintetében összehasonlíthatlanok a

Kozel F. József

főle cég

Kolozsvárt, Unio-utca

20. szám

„Redout“-tal szemben

Hires kályha-kemenczéi.

Asztal- és dísz-kandallók, továbbá porcellán, majolika- és ó-német kályhák, takarékos tüzhelyek, fürdő kádak, kemenczefal burkolatok, stb. stb.

Minden e szakmába vágó munkálatok saját szerelők által csinosan és jótállás mellett eszközöltetnek.

Ajánlja továbbá:

Schamoltéglait!

Erdélyi legnagyobb kályharaktár.
Telefon: 398.

Mindenütt dícsérik a híres

MACHLEID-féle

kecskeméti
arckenőcsöt,

mely rövid használat után minden szélét, májfoltot, himlőbőrt, néreket és egyéb kellemetlen kitételeket biztosan elűnteti. Az orv. szep. fiatal kelleme-ade színt nyer tőle, a napbarnítástól meg-nyja. Kétféle hatása már néhány nap múlva észlelhető, egyszeri próba is elegendő, hogy ezt bárki meggyőződjön. Ha tása a kecskeméti növény-szappannal oly meglepő és csodálatos, még el nem ért és fölül nem mutat. Egyik jó tulajdonsága, hogy ártalmatlan utóhatása sohasem lesz. Egy üveg ára használati utasítással 60 kr. Kapható:

Hajnal-szesz.

Biztosan meggyógyít minden fájdalmat, így köszvény, reuma, osontífálmak, fejfájás, migrén, fogfájás, fül-fájás és hátfájás ellen a legbiztosabban ható gyógyszer. Még alig volt eset reá, hogy szamos, sikertelenül használt szer után a hajnal-szesznek nyújtott hatása ne lett volna. Sok ezer elnyomorodott beteg között már ezen szernek teljes gyógyulását. Egy üveg ára használati utasítással 60 kr. Kapható:

Farkas Ignác
„Mátyás király“ című gyógyszer-tárában Kecskeméten és minden nagyobb vidéki gyógyszer-tárában.

Főraktár **Török József** gyógyszer-tára Budapest.

170. 4—10.

POSZLERGYULA

989. 6—0

szövet-üzlete Belhid-utca 3. szám.

Miután a fentírt üzlet feloszlik az áruk a következő olcsó árakban árusíttatnak el

ugymint:

1 méter jó mosó barchet	—	—	ezelőtt 0.25 kr. most 0.16 kr.
1 méter 75 cm. széles	—	—	ezelőtt 0.44 kr. most 0.28 kr.
1 méter 75 cm. széles lawn-tennis	—	—	ezelőtt 0.30 kr. most 0.20 kr.
1 méter flanel barchet	—	—	ezelőtt 0.55 kr. most 0.34 kr.
1 méter szőr ruhakelme	—	—	ezelőtt 0.40 kr. most 0.25 kr.
1 méter loden	—	—	ezelőtt 0.35 kr. most 0.20 kr.
1 méter téli gyapjú szövet	—	—	ezelőtt 0.75 kr. most 0.40 kr.
1 méter téli gyapjú szövet	—	—	ezelőtt 0.90 kr. most 0.50 kr.
1 méter 120 cm. széles	—	—	ezelőtt 1.80 kr. most 0.80 kr.
1 méter 120 cm. széles	—	—	ezelőtt 2. — kr. most 0.90 kr.
1 nagy téli kendő	—	—	ezelőtt 3. — kr. most 1.70 kr.
1 nagy téli kendő	—	—	ezelőtt 4. — kr. most 2. — kr.
1 nagy téli kendő	—	—	ezelőtt 5. — kr. most 2.50 kr.
1 nagy téli kendő	—	—	ezelőtt 6. — kr. most 3. — kr.
1 nagy téli kendő	—	—	ezelőtt 10.0 kr. most 5. — kr.
1 vég rumburgi vászon széles	—	—	ezelőtt 9. — kr. most 5. — kr.
1 vég szélességi vászon széles	—	—	ezelőtt 10.0 kr. most 5.50 kr.
1 méter jó minőségű	—	—	ezelőtt 0.20 kr. most 0.13 kr.
1 férfi ing fehér	—	—	ezelőtt 1.20 kr. most 0.80 kr.

Szőnyegek, selyemművek és más számtalan itt elő nem sorolt cikkek megfelelő olcsó árban árusíttatnak el.

Valódi bel- és külföldi rumok.

Pontos kiszolgálás!

Telefonszám: 420.

Kitűnő árak!

BÉLTEKY A. és TÁRSA

fűszer-, csemege-, liszt-, bor-, sör-, likör-, rum- és ásványvizek nagy raktára

Kolozsvárt, Nagy-utca, Benigni-palota.

A jelenkor igényeinek minden tekintetben megfelelő, ujonnan berendezett, dus választéku

fűszer-, csemege-, liszt-, bor-, sör-, likör-, tea-, rum, ásványviz- és különféle petroleum

nagy raktárunkra midőn felhívjuk a n. érd. közönség figyelmét, legyen szabad becses pártfogásukat kérnünk, előre is biztosíthatjuk a legszolidabb árak, kitűnő árak és legpontosabb kiszolgálásról.

10 liter I. oszt. asztali bor házhoz küldve 3 frt 60 kr.
10 liter I. oszt. carbenet vörös bor házhoz küldve 5 frt.

Nagyobb vételnél árengedmény!

Becces pártfogását ismételtén kérjük s vagyunk

kész szolgáljuk

852. 12—52

Bélteky A. és Társa.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Telefonszám: 420.

Kifogástalan olcsó árak!

Bel- és külföldi petroleumok.

Eladó házak.

Nagy-utczában a kor igényeinek berendezett egy emeletes, — továbbá a **Nagyhid-utczában** egy földszinti és a **Szappany-utczában** egy földszinti ház eladó!

Megmondja a kiadó-hivatal kivel lehet értekezni.

1016. 2—5.

Lakatos József Koronás áruháza Belközép-utca 13. szám.

LAKATOS JÓZSEF

koronás áruháza

Kolozsvárt, belközép-utca 13. szám.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, miszerint sikerült egy pár ezer darab

lemez-koszorut

olcsó árban megvenni és azt olcsón elárusítani, ennél fogva már **1 koronáért** igen szép és állandó porcellán rózsával és gyönggyel díszítve kaphatók.

Azonkívül ajánlom dusan felszerelt raktáromban levő

diszmi-, játék-, czipő- és fehérnemű áruimat, valamint 500 kivételben nagy raktárt tartok **levelezőlapokból**, ugymint virágos, főváros, vidéki város, külföldi városok stb.

20 darab ára 1 korona.

Esedezem becces látogatásért

Maradtam kiváló tisztelettel

Lakatos József.

1011. 3—5.

Lemez és gyöngykoszorúk.

Lemez és gyöngykoszorúk.